

Pilátus házánál.

Máté XXVII. 19. «Mikor Pilátus a törvénytevő székbe ült volna, küldte ő hozzá az ő felesége, ezt izenvén néki: Ne avasd magadat ez igaz embernek dolgához, mert én sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta».

A napsugár, mely szívet, lelket ébresztőleg ragyog a földre; a kéklő égbolt, mely szende, szelid ábrázattal kezd mosolyogni; az éledező növény világ, a visszatérő vándor madársereg üdvözítő szózata; a természet békójának széttörését, a békességet fehér lobogó gyanánt hirdető hóvirág s az üde illatu szerény ibolya, mind, mind örömet hirdetnek a kifáradt, de még a csalódások után és között is reménykedő földi embernek. Mily szép lenne s talán lélekemelő is, feledve most a multak aggodalmait, levetve a jelen nyomasztó gondjait, követni szárnyra kelt reményeinket, vágyódásainkat és elmerülve ábránd világunkba, álma-
dozni boldogabb jövőről, festeni ábránd képeinkben nem ismert tájakat, hol e földieknél „szebb a róna, tisztább a patak s zengőbbek a dalok“. Mily szép lenne lerázni lábunkról a föld porát, feledni a sok verítéket, eloldani a sok köteléket, melyek e sártekéhez kötnek, az án menni, menni a küzdelmek és fájdalmak e hónából, e ritkán tiszta örömök köréből oda, hol a lélek szárnycsattogásai szebb hangot adnak a földi zenénél, hol láthatjuk a világegyetemnek számtalan napját, a fokról-fokra tökéletesedő lényeknek ama seregét, mely a föld büszke, kevély gyermekében leginkább felébredhetné semmiségének érzetét. Mily szép lenne, menni, menni, fölemelkedni s aztán a nagy mindenséget, mint egy remekművet látva, leomolni az Istennek végetlen hatalma, bölcsessége, szeretete és jósága előtt és imádni őt, a mint még nem imádtuk soha.

Oh mily szép lenne, menni, fölemelkedni s örvendezni!... De nem mehetünk s nem örvendezhetünk. Tavasz ébredéssel, remények támadtával lekötnek minket földi emlékeink, s a kereszténység emlékeinek ez idő köre szenvedésekhez vezet minket, a legnagyobb, a legigazabb embernek — Jézusnak szenvedéseire. Hisz emlékezetünk előtt megújul most a nagy küzdelem időszaka, melyben Jézusnak,

vagy elleneinek el kellett buknia. Ott látjuk mi már Jézust a szenvedések útján. Tavasz volt akkor is, virág nyílt, patak csörgedezett a Gecsemané kertben; az idvezítőnek könye hullt a virág kelyhére, veritéke vegyült a patak vizébe. A mint közelebb jutunk a nagy tragedia emléknapjához, inkább és inkább kell nekünk Jézust követnünk szenvedésében. Alapigénk szavai Pilátus házához visznek, hol foly már a vallatás. Állapodjunk meg e háznál kissé s lássuk *a vádolókat* és emlékezzünk meg az *egyetlen védőről*.

* * *

Pilátus házánál, a vádaskodók közt nőt, gyöngéd érzelmek képviselőjét, ne keressetek. Szent könyvünk tanúsága szerint, soha egy nő is nem emelé fel szavát Jézus ellen. S ha talán a nagy festő megörökítése szerint a vádolók csoportjában mégis akadtok egy-egy nőre: azok csak azért vannak ott, hogy hűséges szivükkel a végsőig kitartsanak a legnagyobb veszélyben is a mellett, kit szeretetükkel körülvettek, kit elhagytak most még tanítványai is. Csak azért vannak ott, hogy láthassák még egyszer a szenvedések és keservekben kimerült idvezitőt s vele érezve, szivükhöz kapjanak fájdalmukban, látva a tövis koronát a kicsufolt nagy mester homlokán. Némelyik gyermekét vitte el, hogy Jézusnak bár csak tekintetéből áldást nyerhessen még egyszer kisdede fejére és szent fogadást tegyen, hogy gyermekét neki neveli, az ő szellemében és példája szerint. Nincs egy nő, ki vádolná Jézust. De vannak mások sokan. Mily sátáni az arcza a főpapnak, mily gyűlölség van a farizeus és megvetés a sarduceus tekintetében s az ingadozó, félrevezetett, vagy talán a magát épen áruba bocsátott néptömeg mily fanatikuson kívánja vesztét egy embernek, — egy embernek, a ki tiszta, ártatlan és szeplőtelen. *A hozsánnák* hangját tulharogja a *a feszítsd meg* szava. És sietnek a vezetők, siettetik az elvesztést, a szomorú véget. A közelgő ünnep miatt? Nem! hanem önmagukért s a felbőszített néptömeg miatt, hogy végezzenek Jézussal, mielőtt a tömeg magához térne s lecsillapulva komolyan kezdene gondolkozni és talán épen vezérei ellen fordulni. Ily alakok állanak vádolók gyanánt Pilátus házánál, a mig ő vallatja Jézust. És e nép vesztét kívánja az idvezítőnek.

Miért? A minden szent eszmét, nemes küzdelmet, magasztos törekvést megölő emberi, világi érdekért. A dicsőséget másnak nem

adjuk, a hatalomban nem osztozkodunk, a világi vagyont kezeinkből ki nem eresztjük: ezek a jelszavak. Mit nekünk a tömeg felvilágosodása, erénye és szelid szeretete; mit nekünk a vallás tisztasága, az Istennek igaz ismerete? Nekünk nem kell a hazának boldogsága, nem a családok békessége, és embertársaink testvérisége, nekünk csak a hatalom, vagyon, az uralkodás kell! Így szól a farizeusok és sadduceusok képviselője, mely féltékenységi dühében gyűlölt, elátkozott mindent, mi ellene van érdekeinek. Jézus utjokban állt, el kellett esnie.

Csaknem két ezer év azóta, és másképpen vagyunk-e ma? Talán szelidebben, talán simábban és nem épen oly nyíltan, de ma is az érdek, az önhaszonlesés a megölője minden szent ügynek és nemes működésnek. A féltékenység szája ma is szórja átkait, és a hatalomvágy ma is ássa vermet; a rang és vagyoni erő megálljt kiált ma is a felvilágosodásnak és őszinte lelkesedésnek, sőt még a tisztán emberi jogoknak is. Példákra hivatkozom? Nem teszem. Nézzetek szét a kereszténység életében, a hazában, a társadalomban, sőt még a szűkebb körül testületekben, avagy nem egyszer a családok életében is és látni fogtok ott eleget. Hallani fogjátok a *feszítsd meg*-et, látni fogjátok mindenki által elhagyva a nemes küzdőket, kiknek esniök kell, mert idvezíteni akartak.

Jézus elesett, de nem egészen védelem nélkül. Nem a zsidók, nem honfitársai, s még csak nem is rokonai: egy idegen, egy római nő, a helytartó neje, Pilátus felesége emelé fel érette védő szózatát. Nem különösök, nem meglepők-e az Istennek intőzkedései?!... „*Ne avasd magadat ez igaz embernek dolgához, mert én sokat szenvedtem ma álomban ő miatt*“. Ennyi volt csak az üzenet, ennyi volt csak a védelem, de még ennyit sem tett senki más Jézusért. E nő, a mit helyzete és viszonyai közt eszélyességgel tehetett, azt megtette, s nem egészen Pilátuson múlt, hogy Jézust meg nem menthette. *Igaz ember!* Honnan, mi alapon mondta ezt Jézusról Pilátus neje?! Nem volt-e vajjon ő is titkos tanítványa a mesternek, nem hallgatta-e ki vagy egyszer arany szavait, legalább is úgy titokban, s vajjon nem kérdősködött-e nagy érdeklődéssel naponként a názárethi próféta felől? E kérdések tolnak előnkbe, látva, hogy Jézus sorsa e nőt annyira érde-

kelte, hogy éjjeli álmaiban sokat szenvedett érette; — éjjeli álmaiban, mikor minden öröm, de minden szenvedés is fokozottabb mértékben vesz erőt mi rajtunk. Avagy talán úgy áll az eset, hogy Jézusnak a palotában való első megpillantásakor e nőnek lelke egész ösztönszerűleg, a mint az gyakran történik a nőknél, azt sugá, hogy ez ember igaz, ez ember ártatlan, s ő ezért azonnal felemelé szavát, hogy megmentse az igazat, megszabadítsa az ártatlant és kiragadja férjét ama veszedelemből, hogy pálczát törjön az ártatlan felett? Mikép állt a dolog? Nem tudjuk afiai. De bárhogyan is állt, bármi is ösztönözte, hogy szót emeljen Jézus érdekében, Pilátus neje úgy cselekedett ez alkalommal, mint az önzetlen és jóindulatu nők szoktak. Akadt tehát Jézusnak egy védője. És a védőnek hatása is volt férjére, mert csak ő hozzá izent. De Pilátus nem tudá Jézust megszabadítani.

És képzeljétek el mi történt volna, ha a helytartó neje a tövissel koszoruzott idvezítő oldalán kilép a néptömeg elé és szavakból font ostorral végig sujt a hamis vádlókon, Isten és emberek előtt bizonyosságot téve Jézus ártatlanságában vetett hitéről?!... Jézus talán megszahadul, de a királyi trón Pilátus alatt összeomlott volna. Azt e nő nem tette, nem tehetette, mert máskép intézkedett az isteni bölcs akarat és gondviselés. De azért, ő a mit tehetett, azt megtette; akadt tehát Jézusnak legalább is egy védője s e védő nem férfi, e védő egy nő, egy teljesen idegen nő vala.

Hazánknak, egyházunknak, társadalmunknak női! Nem éreztek-e gyakran ily hivatást, ily feladatot kebletekben, s nem nyitjátok-e fel gyakran ajkaitokat az igaz és ártatlannak megvédése érdekében?... Meg vagyok győződve, hogy a haza, egyház, társadalom és család körében mindig ott álltok az igaz, az ártatlanul elnyomatott mellett. Ápoljátok ez érzést szivetekben, neveljétek erre utódaitokat. S ha most emlékezetben megálltok a Pilátus házánál, ott ne a vádaskodók közé, hanem tartozzatok az egyedüli védő mellé. Ámen.